

DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ 37. KOLOKYUM AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Büyükşehir Belediye Başkanı, sayın TMMOB Başkanı, üniversitemizin sayın rektörü, değerli konuklar, çok değerli hocalarım, sevgili meslektaşlarım, sevgili öğrenciler hepimizi TMMOB Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu adına saygı ve dostlukla selamlıyorum. 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü kapsamında düzenlenen 37. Kolokyuma hepimiz hoş geldiniz.

Bu yılki Kolokyumun gerçekleştirilmesine katkılarından dolayı; Dokuz Eylül Üniversitesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'müze, değerli hocalarına ve öğrencilerine; İzmir Şubemizin yönetim kurulu üyelerine, çalışanlarına ve gönüllü katkı koyan üyelerimize; Kolokyumun gerçekleşmesine kurumsal olarak destek veren belediyelerimize ve kurumlarımıza teşekkür ediyorum.

1949 yılından bu yana tüm dünyada "Dünya Şehircilik Günü" olarak kutlanan 8 Kasım, ülkemizde de 1977 yılından bu yana kutlanıyor. Dünya Şehircilik Günü kutlamaları kapsamında gerçekleştirilen Kolokyumun bu yıl İzmir'de ve Dokuz Eylül Üniversitesi ile birlikte gerçekleştirilmesi, bölümün ilk mezunlarını verişinin 30. Yılına rastlıyor olması nedeniyle de büyük önem taşıyor.

Her yıl farklı bir tema ile gerçekleştirilen Kolokyum'un bu yıl ki konusunu; önümüzdeki Mart ayında gerçekleştirilecek yerel yönetim seçimleri ve bu seçimlerde uygulamaya girecek, başta büyükşehir sistemi olmak üzere, yerel yönetim sistemimizi bütünüyle değiştiren yasal düzenlemeler nedeniyle "Kent Yönetimi ve Planlama" olarak belirledik.

Çünkü bizler, ülkemizdeki belediye sayısının % 60 oranında azalmasının, yurt genelinde nüfusu 2000'in altında kalan beldelerin yanı sıra, 30 ilde büyüklüğüne bakılmaksızın tüm belde belediyelerinin kapatılmasının, beldelerin ve köylerin mahalleye dönüştürülmesinin, yerel yönetim hizmetlerinden yararlanmayı zorlaştıracaklarını, halkın kararlara katılımını en alt düzeye indireceğini, kırsal alanlarda yoksullaşmanın artacağını görüyoruz ve bunu tarihe not düşmek istiyoruz.

Gerçekleştirilen düzenlemelerle, yerel yönetim sisteminde, yerelden uzaklaşarak yeni bir merkezleşme modeli dayatılmasının yanı sıra, planlama alanında mevcut sistemin sahip olduğu eksiklikler gerekçe gösterilerek, aslen istisna olması gereken yerele merkezi müdahale giderek yoğunlaşmakta, sistematikleşmekte, normalleşmekte ve hatta sıradanlaşmaktadır.

Geçmişte Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na tanınan sınırlı yetkiler bile Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişken, bugün geldiğimiz noktada kanun hükmünde kararname aracılığıyla sınırsız yetki sahibi kılınan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, tüm belediyelerin üstünde, Türkiye ölçeğinde yetki sahibi bir merkezi belediyeye dönüşmektedir.

Bilinmelidir ki; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na en üst ölçekli plan kararından, parsel ölçeğinde değişikliğe ve hatta ruhsat işlemlerine kadar tanımlanan sınırsız yetkilendirmeler, yerinden yönetim ilkesinin ayaklar altına alınmasıdır. Bu nedenle, geçmişten bugüne dile getirdiğimiz, üst ölçekli planlarda yetki karmaşasının giderilmesi, üst ölçekte planların ve yetkinin tekleştirilmesi istemlerimize, yerele merkezi müdahalede sınırsız yetki ile donatılmış, tekelleşmiş bir sistemle yanıt verilmiş olmasını kabul etmiyoruz.

Şehir Plancıları Odası olarak, örgütlü olduğumuz kentlerde, şubelerimiz, temsilciliklerimiz ve duyarlı üyelerimizin desteğiyle, meslek alanımızı doğrudan ilgilendiren konularda; kentlerimizi,

korunması gerekli doğal ve kültürel değerlerimizi olumsuz etkileyecek, kamu yararı ile bağdaşmayan kararlara karşı tüm olanaklarımızı kullanarak aktif mücadele yürütüyoruz. Giderek yoğunlaşan mücadele tempomuz, bir yandan artan mesleki duyarlılığın doğal sonucu gibi görünse de, diğer yandan ne yazık ki meslek alanımızda yaşanan yozlaşmanın ve kentsel rantta müdahalenin giderek daha da kolaylaştığının göstergesidir.

Şehir Plancıları Odası olarak, tüm engellemelere rağmen, Anayasa'nın 135. Maddesinde tanımlanan kuruluş amacımız doğrultusunda, toplumun tüm kesimleri ile mesleğimiz arasında "dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak" için çalışıyoruz. Bu kapsamda, alınan yanlış olduğuna inandığımız kararların uygulamasını durdurmak için çabalarımızı yoğunlaştırıyoruz.

Bu kapsamda, İstanbul'da Gezi Parkı'nda, 3. Boğaz Köprüsü ve Bağlantı Yolları'nda, Ankara'da Atatürk Orman Çiftliği'nde, ODTÜ Yolu'nda, Gölbaşı Havzası'nda, İzmir'de İnciraltı'nda, Konak Tüneli'nde, Ağaçlı Yol'da olduğu gibi, farklı kentlerimizde yüzlerce yanlış projeye ve plan kararına karşı, itirazlarımızı daha yüksek sesle dile getiriyoruz.

Gezi Parkı sürecinde yaşanan gelişmelere kadar, genel olarak yargısal denetim yollarını kullanarak yalnız sürdürdüğümüz haklı mücadelemizde artık yalnız olmadığımızı biliyoruz. Gezi Parkı'na yönelik işlemlere karşı başlattığımız mücadeleye, uygulama aşamasında duyarlı kesimlerin verdiği destek, halkın yanlış kararlara artık tepkisiz kalmayacağını göstermesi, umutlarımızı tazeleyen önemli bir gelişme oldu.

Diğer yandan, Gezi Parkı sürecinde mücadele ile elde edilecek kazanımların, kent rantlarından ayrıcalıklı ve sınırsızca beslenmeyi alışkanlık haline getiren kesimler üzerinde yarattığı korku, kentine, parkına, ormanına, ağacına sahip çıkan kesimlere yönelik, sınırsız, orantısız bir baskı ve saldırının ortaya çıkmasına neden oldu.

Binlerce yurttaşımızın yaralandığı, yüzlerce kişinin tutuklandığı bu süreçte hiç kuşkusuz en büyük üzüntümüz, kentsel hak mücadelesinde, direnişe omuz veren yurttaşlarımızdan; "Ethem Sarısülük", "Mehmet Ayvalıtaş", "Abdullah Cömert", "Ali İsmail Korkmaz" ve "Ahmet Atakan"ın, polis memuru "Mustafa Sarı"nın ve Lice'de karakol eyleminde "Medeni Yıldırım"ın yaşamlarını yitirmesi oldu.

Bu süreçte yaşamını yitiren yurttaşlarımızı bir kez daha saygıyla anarken, orantısız müdahale sonucunda aylardır uyanamayan "Berkin Elvan"a da buradan bir selam göndermek istiyorum ve bir an önce yaşama geri dönebilmesini diliyorum.

Yürütülen mücadelenin halk tarafından sahiplenilmiş olmasının en somut göstergesi olan ve aylardan bu yana her ortamda, mitinglerde, eylemlerde, sokaklarda, parklarda, okullarda, stadyumlarda ve salonlarda tekrar edilen "Her Yer Taksim, Her Yer Direniş" sloganını her duyduğumuzda, mesleğimizi ve kentlerimizi koruma mücadelemizde bundan böyle hiç yalnız kalmayacağımızı hissediyor ve umutlanıyoruz.

Kenti ve kentliyi ilgilendiren kararlara halkın katılımının, TOMA'sız, Akrep'siz ve gaz bombasız sağlanacağı bir gelecek dileğiyle hepimizi bir kez daha saygı ile selamlıyorum.

İyi ki varsınız ve buradasınız...

**TMMOB Şehir Plancıları Odası Genel Başkanı
Necati UYAR**